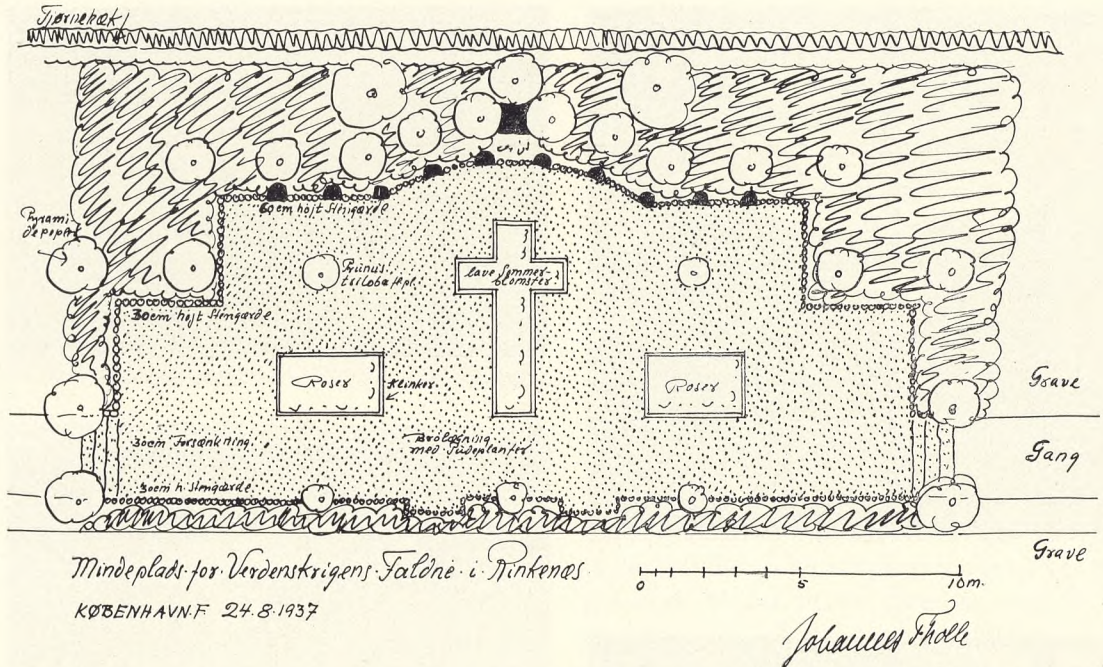

Fig. 161.
Johannes Tholle:
Projekt til Minde-
plads paa Rinke-
næs Kirkegaard.

Mindehøjen paa Rinkenæs Kirkegaard i Sønderjylland

Af Sognepræst, Provst Frode Beyer

Efter Verdenskrigen 1914-18 meldte der sig en ganske naturlig Trang til at sætte de Afdøde et Mindesmærke i deres Hjemsgn. De fleste af de Faldne laa begravet langt fra Hjemmet — om de overhovedet var blevet begravet —, og kun faa af de Paarørende har haft Lejlighed til at staa ved deres Kæres Grav. I de fleste sønderjydske Sogne vil man da ogsaa nu finde fælles Mindesmærker for Krigens Faldne (se »V. K.« X S. 62 ff.) i Form af et kunstnerisk udført Monument paa en af Byens Pladser, de fleste vel nok paa Kirkegaarden. Flere Steder har man lavet en Slags Gravhøj med de Faldnes Navne, enkeltvis indhugget i Natursten, saaledes f. Eks. i Broager, Haderslev, Holbøl og Rinkenæs.

I Rinkenæs enedes Danske og Tyske om at rejse dette Minde i Fællesskab og i Form af en Mindehøj, og efterhaanden blev det Skik, at man paa Allehelgensdag samledes ved denne Høj og nedlagde Kranse paa den fra Menighedsraadet og Krigsinvalidernes Forening, medens mange Enkeltper-

soner lagde Blomster ved den Sten, hvor deres Mands, Søns, Faders eller Broders Navn stod anført. Ret naturligt var der ogsaa flere, som ønskede at faa deres egen Grav placeret i Nærheden af denne Høj. Tilsidst var det ved at knibe med Plads omkring Højen, og da samtidig Beplantningen paa Højen delvis var blevet ødelagt af nogle høje Træer, enedes man i Menighedsraadet om (efter at der var givet en Gave til Formaalet) at lade Havearkitekt Johannes Tholle udarbejde en Plan til Omlægning af Højen og dens Omgivelser.

Desværre var det paa Grund af de allerede anlagte Grave ikke muligt i hele sit Omfang straks at gennemføre den Plan, der vilde skabe en meget stor Samlingsplads foran Mindesmærket (Fig. 161); men der er dog allerede nu skabt en meget smuk og stemningsfuld Plads (Fig. 162), som ad Aare kan udvides. Foran den store Midtersten er der Plads til de større Kranse, der fra Tid til anden nedlægges her; og de enkelte Sten er føjet sammen ved en lav Mur

af Natursten, tilvokset med Stenhøjsplanter, og her er der Plads til de Blomster, som Slægtninge gerne vil anbringe. I Midten af Pladsen er anlagt et stort Kors, beplantet med Roser. Vejen forbi Mindepladsen er paa begge Sider afbrudt med et Par Trin, saa man ikke mere kan gaa tankeløst forbi dette Sted, men stemmes til Andagt og Eftertanke. Med faa Midler er det saaledes lykkedes at skabe noget af den Ro og Værdighed, der altid bør omgive et saadant Minde for vore Kære.

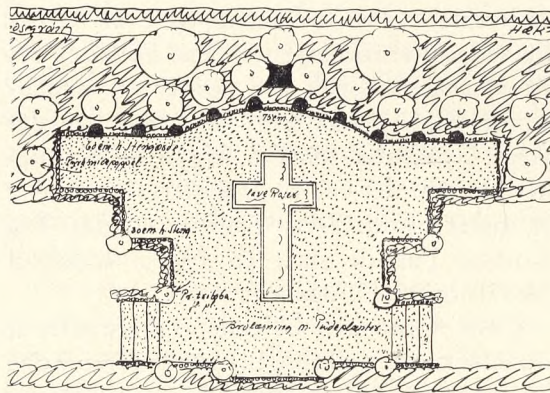

Fig. 162.
Plads til Mindeplads paa Rinke-næs Kirkegaard.

De faldt for Finlands Frihed og Nordens Enhed

I Brynene af de uendelige Skove, ved Bredderne af de utallige Søer, i Ødemarke eller i Ly bag Stengærdernes Kirkegaardshegn ligger Ofrene fra Finlands Frihedskamp 1918. — Feltmarskallen fra denne Kamp udtaler, at Krigen af 1939 er sidste Akt af denne Kamp. Nordiske Brødrefolk føler med Finland og nærer det Haab, at de Grave, som den nye Kamp maa bringe det tapre Folk, maa blive faa, og at Ofrene ikke maa blive gjort forgæves.

Fig. 163.
Finsk Frihedsgrav fra 1918.
Foto: J. Th.

Trægravmæler fra den fynske Øgruppe

Af Førstelærer H. C. Frydendahl

(Fortsat fra Side 64)

De bar undertiden en oval Plade, der frembød Plads til fyldig Indskrift. Lærer C. Klæsøe, Humle, der har lavet Ridsene af dem, oplyser, at den Slags var meget almindelige paa Lindelse Kirkegaard til noget efter 1870, da de efterhaanden afløstes af Jærnkors af omtrent samme Form, men oftest uden Plade, eller af Gravstene.

En særlig fint udformet Korsarmsafslutning findes paa et Kors, der har staaet paa Bogbinder Fr. Wilh. Milos († 1844) og Hustrus († 1845) Gravsted paa den nu nedlagte St. Knuds Kirkegaard i Odense og nu opbevares i Fyens Stifts Museum, Odense (se Fig. 164). Motivet er her ikke et Klø-

verblad, men maa vel siges at være den franske Lilje. Helt overraskende forekommer dette ikke paa en betydende Borgers Grav i den By, i hvis Segl dette Motiv optræder. Bemærkelsesværdig ved dets Form er ogsaa Udvidelsen af Korsarmenes Skæringsparti. Museumsassistent Svend Larsen, der imødekommende har stillet Fotografi og Beskrivelse til Raadighed, oplyser, at selve Korset er 162 cm højt og 119 cm bredt. Det staaar paa en 76 cm høj firsidet Sokkel af sammensinkede Bræder. Korsets Randpartier er paa Forsiden ophøjede som en Liste, og paa Armenes Endepartier sidder ornamentale Jærnbeslag, hvoraf de to